

Vulguis o no vulguis

OPINIÓ

EN LA DEFINICIÓ DE NACIÓ QUE ES FA EN LES TRADICIONS DE LES DEMOCRÀCIES LIBERALS, ALGUNA COSA HI TÉ A VEURE LA VOLUNTAT DELS CIUTADANS. EN LA TRADICIÓ QUE INSPIRA LES LLEIS ESPANYOLES I L'ACCIÓ DEL SEU GOVERN, LAS VOLUNTAT DE LES PERSONES NO TÉ CAP MENA D'IMPORTÀNCIA. ETS EL QUE ETS, I PUNT.

És estrany que, en el debat polític espanyol actual, no s'hagi recuperat una cançoneta que s'interpretava amb gran èxit en els mítings de començament dels anys trenta contra l'Estatut de Catalunya. Cantaven, llavors: *Cataluña es un trozo de España, aunque ingrata lo quiera negar, y por más que se empeñen algunos, no se irá, no se irá, no se irá*. És una llàstima que no s'hagi reciclat la cançó, perquè els principis que la inspiren són totalment vigents i a més retraten amb tota claredat una cultura política que és la que inspira les lleis espanyoles (amb la Constitució al capdavant) i les actuacions polítiques del seu Govern. Les actuacions, podríem matisar, judicial i les no actuacions polítiques. I aquesta cultura política, la de la cançó, la del BOE i la del Tribunal Constitucional, és per cert a les antípodes de la que és hegemònica en les democràcies liberals del nostre entorn.

Fixem-nos en la lletra i especialment en els dos primers versos de la cançó. *Cataluña es un trozo de España*. Això està clar, és un axioma, un dogma de fe. I ho és encara que Catalunya ho vulgui negar. Ho diu la cançó, que ho és encara que una minoria de catalans ho vulgui negar. O que uns quants eixebrats que no representen el veritable sentir dels catalans neguin la seva espanyolitat. No, no, Catalunya és i serà un tros d'Espanya encara que Catalunya sencera, com un únic subjecte, d'una manera unànime i clara, ho volgués negar. *Cataluña es un trozo de España*. No importa què en pensi Catalunya, és a dir, què en pensin els catalans. No importa que els que pensin una cosa siguin uns quants, una majoria, una majoria qualificada o tots. Fins i tot en el cas que fossin tots no tindria la més mínima importància, no negaria la major, impertorbable, pètria, axi-

VICENÇ VILLATORO
villatorolamolla@hotmail.com

omàtica: Catalunya és Espanya. És a dir, allò que són els territoris, allò que són les mateixes persones, la seva adscripció nacional (que és una cosa diferent de la ciutadania administrativa o política) no té cap mena de relació amb la seva opinió o amb la seva voluntat. Són el que són, encara que es pensin que no, que no ho vulguin i que no sentin. L'adscripció nacional és una mena de dada primigènia, essencial, ontològica, totalment independent de les voluntats.

Per això, Catalunya és Espanya, i continuaria sent-ho encara que Catalunya sencera ho negués. I Gibraltar és espanyol, encara que els gibraltarenys no en vulguin ser. És la geografia? Segurament no, perquè Ceuta, Melilla i Canàries són també espanyols, vulguin o no vulguin.

És la història? Les històries són prou diverses, tot i l'esforç per uniformitzar-les. És un disegni diví. Una unitat de destí predeterminedada. No importa la voluntat de les persones. És indiferent si ho volen o no ho volen, si ho senten o no senten. I si no importa la voluntat de les persones, quin sentit tindria llavors fer un referèndum, una consulta, unes eleccions plebiscitàries, ni a Catalunya ni a Gibraltar? Surti el que surti, la premissa no es toca, perquè no en depèn.

En canvi, en les tradicions de les democràcies liberals la idea de la nació, fins i tot l'adscripció nacional de les persones, té alguna cosa a veure amb la voluntat. No és només voluntat, hi ha geografia, hi ha història, hi ha administració. Però també hi ha voluntat. Hi és òbviament en la definició clàssica de Renan segons la qual la nació és un plebiscit quotidià. És a dir, una tria i un acte de voluntat permanent. Quan a Jordi Pujol li recordaven la seva definició, de tant d'èxit en el seu moment, segons la qual és català tothom qui viu i treballa a Catalunya, ell en recordava una cua sovint oblidada: és català tothom qui viu i treballa a Catalunya, i en vol ser. No és una dada aliena a la voluntat. Fins i tot es pot dir que el més essencial de tot és la voluntat. Llavors, és absolutament lògic que hi hagi consultes, referèndums, sistemes per mesurar les voluntats i de fer servir la voluntat de la majoria (al costat del respecte a la minoria) com a fórmula d'arbitratge. Això és la democràcia, en definitiva. I demanar un referèndum, demanar el dret a acceptar o a negar la major, segons la voluntat dels ciutadans, no és tan sols el resultat d'un sentiment nacional. És també el resultat d'una cultura política democràtica, on això és possible i necessari.

Escriptor, guionista i crític d'art